

cipiële' Jodenvervolgers absurd geacht, ja schadelijk; zij wensten een integrale Jodenverdelging, er mocht nergens, waar ook, een druppel 'Joods bloed' blijven bestaan: eigenlijk moesten dus ook de z.g. half- en kwart-Joden verdwijnen, evenals de *Volljuden* die gemengd-gehuwd waren, en de Joden die voor de *Wehrmacht* werkten, dienden ten spoedigste door niet-Joodse arbeidskrachten vervangen te worden. Zo dacht Himmler er over, zo Heydrich, chef van het *Reichssicherheitshauptamt*, zo vooral ook Eichmann, die eind '40 binnen dat *RSHA* hoofd geworden was van het *Referat IV B 4* waar de algemene organisatie der *Endlösung* onder ressorteerde.

In '41 hadden Heydrich en Eichmann tot tweemaal toe getracht, de Jodenvervolging en de Jodendeportaties, wat bezet Nederland betrof, als het ware uit het *Reichskommissariat* te lichten en ze tot een beschermd domein te maken voor de *Sicherheitspolizei*. Seyss-Inquart had hun beide keren de voet dwarsgezet: ook ten aanzien van de deportaties moest binnen bezet gebied de hoogste verantwoordelijkheid bij hem blijven liggen; die deportaties, zo had hij in de herfst van '41 bepaald, zouden, maar dan toch steeds onder zijn supervisie, georganiseerd worden door het in Den Haag gevestigde *Referat IV B 4* van de staf van Harster, de *Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des SD*, en de daaraan ondergeschikte *Zentralstelle für jüdische Auswanderung* die in Amsterdam ressorteerde onder Lages, de chef van het bureau-Amsterdam van de *Sicherheitspolizei* en de *SD*. Afgezien van de deportaties zouden evenwel, alweer onder Seyss-Inquarts supervisie, de overige beslissingen op het terrein van de Jodenvervolging niet door de *Sicherheitspolizei* genomen worden maar door Seyss-Inquarts *Beaufragter* in Amsterdam, dr. Böhmcker (die in de zomer van '42 door dr. Schröder opgevolgd werd). Die beperking van haar competentie was de *Sicherheitspolizei* zeer onwelkom geweest; misschien had binnen haar ressort niemand er zich meer aan gegergd dan de *Höhere SS- und Polizeiführer* Rauter, die met verlangen naar de dag uitkeek waarop hij, tot tevredenheid van zijn aanbeden chef Himmler, een volledig genazificeerd en dus volledig van Joden 'gezuiverd' Nederland kon laten opgaan in het *germanische Reich* dat de eeuwen zou tarten. Dat men voor de *Wehrmacht* werkende Joden zou toestaan, lange tijd in Nederland te blijven, leek Rauter een dwaasheid en dat men de bescherming van *Christen-Juden* en gemengd-gehuwden een permanent karakter zou geven, beschouwde hij als iets tegennatuurlijks. Misschien maakte hij zich aanvankelijk over al die uitzonderingen niet al te veel zorgen: het moet wel tot hem doorgedrongen zijn dat er gedurende de eerste fase van de deportaties, van medio juli tot eind augustus '42 dus, lang niet algemeen rekening mee gehouden was.

Wij laten in het midden of daarbij van de zijde van de *Zentralstelle* die de deportatielijsten samenstelde, steeds sprake geweest is van opzet dan wel